

ZNACZENIE OSÓB STARSZYCH W RODZINIE

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

KSIAŻKI:

1. APPELT Karolina: Relacje międzypokoleniowe w rodzinie. Rola dziadków w percepcji wnuków w wieku szkolnym. [W:] Psychospołeczne konteksty relacji rodzinnych. Red.: Teresa Rostowska, Aleksandra Lewandowska-Walter. Warszawa, Difin, 2019, s.89-104
Sygn. **41259**
2. BIAŁY Anna: Babcie, wnuczki i stereotypy kobiecości. [W:] Stereotypy a starość i niepełnosprawność. Perspektywa społeczno-pedagogiczna. Red.: nauk. Anna Leszczyńska-Rejchert, Ewa Kantowicz. Toruń, Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, 2012, s.117-133
Sygn. **39952**
3. BORKOWSKA-KALWAS Teresa: Ludzie starzy w rodzinie. [W:] Starzy ludzie w Polsce. Społeczne i zdrowotne skutki starzenia się społeczeństwa. Red.: Janusz Halik. Warszawa, Instytut Spraw Publicznych, 2002, s.,39-44
Sygn. **38100**
4. BOYD Denise, Bee Helen: Psychologia rozwoju człowieka. Wyd. popr. i uzup. Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo, 2008., s.505-507: Rola dziadków
Sygn. **Cz.39406**
5. BRZEZIŃSKA Anna I., Appelt Karolina, Ziółkowska Beata: Psychologia rozwoju człowieka. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2016, s.337-340: Nowe role dorosłych – dorośli jako babcie i dziadkowie
Sygn. **Cz.40536, 40596, 40657**
6. CAVANAUGH John C.: Starzenie się. [W:] Psychologia rozwojowa. Red.: Peter E. Bryant i Andrew M. Colman. Poznań, Zysk i S-ka, 1997, s.109-131
Sygn. **Cz.34473, 34474, 34772, 35620, 37502**
7. CZUDEK-ŚLĘCZKA Sonia, Wąsiński Arkadiusz: Opieka wnuków nad dziadkami w przestrzeni wspólnoty rodzinnej. [W:] Edukacja małego dziecka. T. 3: Nowe konteksty, poglądy i doświadczenia. Praca zbiorowa pod red. Ewy Ogrodzkiej-Mazur [i in.]. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2010, s.42-67
Sygn. **Cz.39021/3**

8. GAJEWSKA Grażyna: Pedagogika opiekuńcza. Elementy metodyki. Wyd. 4 zm. Zielona Góra, PEKW „Gaja”, 2009, s.94-96: Rola dziadków w opiece nad dzieckiem
Sygn. **Cz.38319**
9. GAJEWSKA Grażyna: Pedagogika opiekuńcza i jej metodyka. Wybrane zagadnienia teorii, metodyki i praktyki opiekuńczo-wychowawczej. Wyd. 2 zm. i popr. Zielona Góra, PEKW „Gaja”, 2004. S.78-79: Rola dziadków w opiece nad dzieckiem
Sygn. **37921, 37620**
10. KIENIEWICZ-GÓRSKA Joanna: Rola dziadków w wychowaniu. [W:] Rodzice i dzieci: encyklopedia. Red.: Marta Pawlus. Bielsko-Biała, „Park”, 2002, s.526-527
Sygn. **Cz.36536**
11. KROK Dariusz: Aktywność psychospołeczna osób starszych w relacjach rodzinnych. [W:] Rodzina wobec współczesnych wyzwań społeczno-kulturowych. Red.: Julia Gorbaniuk, Beata Parysiewicz. Lublin, Wydawnictwo KUL, 2009, s.213-226
Sygn. **38581**
12. MĘDLAR Irena: Znaczenie dziadków w wychowaniu wnuków. [W:] Rola osób znaczących w wychowaniu dzieci i młodzieży. Red. nauk.: Wiesława Walc, Anna Śniegulska. Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2019, s.44-67
Sygn. **41264**
13. MUCHA Bożena: Dziadkowie w roli opiekunów. [W:] Rodzice i dzieci: encyklopedia. Red.: Marta Pawlus. Bielsko-Biała, „Park”, 2002, s.148-150
Sygn. **Cz.36536**
14. ORZECZOWSKA Grażyna: Młodzież o starości. O potrzebie wychowania do starości. [W:] Wychowanie rodzinne w teorii i praktyce. Rozwój pedagogicznej orientacji familiologicznej. Praca zbiorowa pod red. Andrzeja W. Janke. Toruń, Wydaw. Edukacyjne „Akapit”, 2008, s.185-193
Sygn. **Cz.38584, 38695**
15. ORZECZOWSKA Grażyna: Seniorzy w rodzinie. O potrzebie wspierania funkcji opiekuńczej rodziny. [W:] Pedagogika społeczna wobec problemów współczesnej rodziny. Polska pedagogika społeczna na początku XXI wieku. Red. nauk.: Małgorzata Ciczowska-Giedziun, Ewa Kantowicz. Toruń, Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”, 2010, s.113-121
Sygn. **39123**

16. ORZECZOWSKA Grażyna: Seniorzy w rodzinie. Zaburzenia w relacjach międzypokoleniowych. [W:] Pedagogika rodziny na progu XXI wieku. Rozwój, przedmiot, obszary refleksji i badań. Praca zbiorowa pod red. Andrzeja W. Janke. Toruń, Wydawnictwo Edukacyjne „Akapit”, 2004, s.239-245
Sygn. **Cz.37379, 37392**
17. PIKUŁA Norbert: Etos starości w aspekcie społecznym. Gerontologia dla pracowników socjalnych. Kraków, WAM, 2011, s.100-109: Miejsce i rola ludzi starszych w rodzinie
Sygn. **39030**
18. PRZYGODA Anna: Jak dziadkowie dyscyplinują swoje wnuki ? Metody wychowawcze w rodzinach wielopokoleniowych. [W:] Wybrane problemy współczesnej rodziny. Red. nauk.: Anna Przygoda. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2017, s.189-202
Sygn. **41036**
19. ROSTOWSKA Teresa: Rola dziadków we współczesnym systemie rodzinnym. [W:] Psychospołeczne konteksty relacji rodzinnych. Red. Teresa Rostowska, Aleksandra Lewandowska-Walter. Warszawa, Difin, 2019, s.74-88
Sygn. **41259**
20. SENDYK Marzena: Osoby starsze w roli dziadków. [W:] Wybrane problemy osób starszych. Red. nauk.: Agnieszka Nowicka. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, 2008, s.151-159
Sygn. **38036**
21. SIKORSKA Małgorzata: Praktyki rodzinne i rodzicielskie we współczesnej Polsce. Rekonstrukcja codzienności. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2019, s.110-114: Instytucja dziadków
Sygn. **41422**
22. STAWECKA Anna: Rola dziadków w przygotowaniu wnuków do odbioru telewizji. [W:] Wybrane problemy współczesnej rodziny. Red. nauk.: Anna Przygoda. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2017, s.203-217
Sygn. **41036**
23. STEUDEN Stanisława: Psychologia starzenia się i starości. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011, s.126-131: Człowiek stary w rodzinie i społeczeństwie
Sygn. **39108**

24. STRAŚ-ROMANOWSKA Maria: Społeczny wymiar starzenia się. [W:] Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Red. nauk.: Janusz Trempała. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011, s.330-333
Sygn. **Cz.39107**
25. SZATUR-JAWORSKA Barbara, Błędowski Piotr, Dzięgielewska Małgorzata: Podstawy gerontologii społecznej. Warszawa, Oficyna Wydawnicza Aspra-Jr, 2006, s.87-112: Człowiek stary a rodzina
Sygn. **Cz.38567**
26. ŚWIDRAK Ewelina: Opieka nad wnukami szansą rozwoju dziadków. [W:] Rodzina przestrzenią rozwoju osoby. Perspektywa pedagogiczna. Red.: Marek Jeziorański, Danuta Opozda, Alina Rynio. Lublin, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, 2012, s.107-115
Sygn. **41262**
27. WAWRZYNIAK Joanna K.: Starość człowieka - szanse i zagrożenia. Implikacje pedagogiczne. Warszawa, CeDeWu, 2017, s. 44-46: Seniorzy w rodzinie
Sygn. **40904**

ARTYKUŁY Z CZASOPISM:

1. BIELA Agnieszka: Rola babci i dziadka w opinii młodzieży. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2003, nr 6, s.38-39
2. BIEŃKO Mariola: Znaczenie więzi wielopokoleniowych. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2007, nr 9, s.3-11
3. BIERNAT Tomasz: Dziadkowie i wnuki. O wartości więzi między pokoleniami. *Wychowanie na co Dzień* 2014, nr 6, s.27-31
4. BRZEZIŃSKA Anna I.: Dziadkowie, rodzice, dzieci. O relacjach między pokoleniami. *Remedium* 2013, nr 2, s.1-3
5. BUKOWIŃSKA Agnieszka: Wnuczęta i dziadkowie – jak z szacunkiem zbudować pomost między pokoleniami? *Wychowanie w Przedszkolu* 2018, nr 9, s.16-21
6. CHMIELEWSKA Marzena: Rola dziadków w procesie socjalizacji. *Wychowanie na co Dzień* 2002, nr 7/8, s.17-19
7. FALKOWSKA Justyna: Do czego są potrzebni dziadkowie? *Edukacja i Dialog* 2002, nr 5, s.46-48
8. GODLEWSKA Aleksandra: Dziadków mieć to dobra rzecz. *Życie Szkoły* 2013, nr 1, s.30-31

9. GRODZKA Danuta: Więż między dziadkami i wnukami. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 1982, nr 9, Wkładka s.(275)-(280)
10. HADZICKA Joanna: Postawy wychowawcze matek i babć. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2016, nr 10, s.48-55
11. JARZĘBIŃSKA Aneta: Babcia w roli rodzicielskiej. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2011, nr 3, s.37-39
12. KAŁUBA-KORCZAK Anna: Dziadkowie przedszkolaków – sztafeta pokoleń. *Wychowanie w Przedszkolu* 2017, nr 2, s.3-7
13. KONIECZNA-WOŹNIAK Renata: Udział ludzi starszych w edukacji nieformalnej. *Chowanna* 2009, nr 2, s.127-141
14. KOZERSKA Agnieszka, Miszczak Ewa, Napora Elżbieta: Zaangażowanie dziadków w ocenie wnuków z rodzin samotnych matek. *Kultura i Edukacja* 2015, nr 1, s.231-246
15. KRAM Aleksandra, Molińska Marta: Dziadkowie w życiu nastolatka – cz. I. *Remedium* 2016, nr 5, s.16-17
16. KRAM Aleksandra, Molińska Marta: Dziadkowie w życiu nastolatka – cz. II. *Remedium* 2016, nr 6, s.10-11
17. MAKSYM-DĄBROWSKA Klaudia: „Szkoła” przygotowująca seniorów do pełnienia roli babci i dziadka. *Wychowanie na co Dzień* 2016, nr 5-6, s.31-36
18. MAŁECKA Barbara Z.: Dziadkowie w rodzinie. *Edukacja i Dialog* 1997, nr 10, s.14-16
19. MANN Małgorzata: Rodzice i dziadkowie jako „prawzory”. *Wychowawca* 2008, nr 1, s.24-25
20. MARCHOW Marta: Dziadkowie. *Remedium* 2005, nr 2, s.4-5
21. NAPORA Elżbieta, Jankowska-Suwalska Katarzyna: Obraz wsparcia dziadków w ocenie wnuków z rodziny samotnej matki. Udział niektórych zmiennych w różnicowaniu oceny. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2020, nr 3, s.67-76
22. NAPORA Elżbieta, Kozerska Agnieszka, Schneider Anna M.: Parentyfikacja dziadków czynnikiem resilience w funkcjonowaniu rodziny samotnej matki – przegląd badań. *Kultura i Edukacja* 2014, nr 1, s.51-71
23. NESTERAK Tomasz: Senior wobec przemian współczesnej rodziny. *Edukacja Ustawiczna Dorosłych* 2015, nr 1, s.159-166
24. O RELACJACH między wnukami i dziadkami. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2008, nr 6, s.37-39
25. PARNICKA Urszula: Wnuki potrzebują dziadków. *Wychowawca* 2008, nr 1, s.22-24
26. PIESYK Marta: Wnukowie i dziadkowie w rodzinie. *Remedium* 2012, nr 7-8, s.8-9

27. SKURA Joanna: Dialog pokoleń. *Wychowawca* 2009, nr 12, s.9-11
28. SUTOR-GŁODZIK Paulina, Wnęk Joanna A.: Obraz najstarszego pokolenia w percepcji małych dzieci. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2008, nr 6, s.33-37
29. SZUKALSKI Piotr: Dziadkowie, wnuki i pradziadkowie. Szkic demograficzny. *Problemy Rodziny* 2001, nr 3, s.18-24
30. TYSZKOWA Maria: Relacje dorastających wnuków z dziadkami i babciami. *Problemy Rodziny* 1992, nr 1, s.9-18
31. TYSZKOWA Maria: Rola dziadków w rozwoju wnuków. Analiza na podstawie wypracowań uczniów i studentów. *Psychologia Wychowawcza* 1990, nr 5, s.301-317
32. WILK Teresa, Maksim-Dąbrowska Klaudia: Obecność dziadków w codziennej przestrzeni życia dzieci i młodzieży jako skuteczna forma profilaktyki wszelkich uzależnień. *Wychowanie na co Dzień* 2017, nr 5, s.22-27
33. WÓJCIK Sylwia: Trudna droga kształtowania się tożsamości a rola dziadków. *Remedium* 2011, nr 5, s.22-23
34. ZAWADZKA Anna: Rozmowy dziadków z wnukami jako forma wypoczynku. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 1998, nr 10, Wkładka s.(11)-(14)